

ROSA

ÅRSRAPPORT 2008

(Reetablering, Oppholdssteder, Sikkerhet, Assistanse)

**Bistand og trygge
oppholdssteder til kvinner
utsatt for menneskehandel**

www.rosa-help.no

INNLEDNING	4
SAMMENDRAG AV ÅRSRAPPORTEN FOR 2008	6
INFORMASJON OG NETTVERKSARBEID	7
INNLEGG/FOREDRAG	7
<i>Foredrag nasjonalt</i>	7
<i>Foredrag internasjonalt</i>	8
<i>Møter</i>	8
<i>Referansegrupper</i>	9
<i>Internasjonale kontakter</i>	10
BESØK PÅ PROSJEKTET	11
MEDIEHENVENDELSER	13
<i>ROSA i media</i>	13
SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER	14
ROSA OG POLITIET	14
ROSA OG KOM PROSJEKTET	14
ROSA OG UTLENDINGSДИРЕКТОРАТET (UDI)	14
ROSA OG ADORA.....	15
<i>ROSA og Soroptimistene</i>	16
<i>ROSA og LO</i>	16
KOMMENTERT STATISTIKK FOR 2008	18
TELEFONHENVENDELSER	18
ÅRSÅK TIL TELEFONHENVENDELSEN.....	20
REGISTRERT NASJONALITET PÅ PERSONER VED TELEFONHENVENDELSER	21
ANTALL KVINNER HENVIST TIL TRYGT BOSTED.....	22
FORHOLDET MELLOM ANTALL HENVENDELSER OG ANTALLET SOM MOTTOK TILBUD OM TRYGT BOSTED.....	23
<i>Årsakene til at kvinner ikke tar i mot hjelp</i>	24
ALDER PÅ KVINNENE SOM TOK I MOT BISTAND	25
NASJONALITET PÅ KVINNER SOM HAR FÅTT BISTAND	26
ANTALL KVINNER SOM ER GRAVIDE OG/ELLER HAR MED SEG BARN	27
HVEM HENVISTE KVINNENE.....	28
ANTALL KVINNER SOM BOR I REGI AV ROSA PROSJEKTET PER 31.12.2008.....	29
OPPHOLDSSTATUS VED INNTAK	30
OPPHOLDSSTATUS ETTER INNTAK	31
KVINNER SOM FLYTTET INN OG UT AV ROSA I 2008.....	32
ANTALL ANMELDELSER TIL POLITIET	33
SAMTALER PÅ KONTORET	34
RETUR	34
HELSE	35
UTGIFTER	35
SOSIALE TILTAK	36

INNLEDNING

FN-konvensjonen mot grenseoverskridende organisert kriminalitet og tilleggsprotokollen om menneskehandel, Palermoprotokollen, ble vedtatt i desember 2000. Konvensjonen trådte i kraft i 2003 og ble samme år ratifisert av Norge. Formålet med Palermoprotokollen er å forebygge og bekjempe menneskehandel, spesielt handel med kvinner og barn, samt beskytte ofrene med full respekt for deres menneskelige rettigheter. Protokollen etablerer et juridisk samarbeid over landegrenser og møter den globale menneskehandelen med en global reaksjon.

I tråd med Palermoprotokollen som Norge har ratifisert, lanserte regjeringen den første handlingsplanen mot handel med kvinner og barn i 2003. Gjennom protokollen har Norge forpliktet seg til å gi ofre for menneskehandel bistand og beskyttelse. Norge forpliktet seg ytterligere ved at Norge 2. november 2007 signerte Europarådskonvensjonen mot menneskehandel av 3.mai 2005, om konkrete tiltak mot menneskehandel. Konvensjonen trådte i kraft 1.februar 2008, og 1.mai 2008 ratifiserte Norge konvensjonen og ble statspart.

I Europarådskonvensjonen signerer også medlemsstater på at de ønsker å underlegge seg frivillig kontroll av et uavhengig overvåkingsorgan, kalt "GRETA". GRETA skal påse at statene oppfyller sine forpliktelser i henhold til konvensjonen.

ROSA-prosjektet (reetablering, oppholdssteder, sikkerhet og assistanse) ble opprettet 1. januar 2005, etter søknad fra Krisesentersekretariatet i Norge. Krisesentersekretariatet ble gitt mandat av Justis- og politidepartementet til å gjennomføre prosjektet, i første omgang for ett år. Mandatet er å koordinere sikre oppholdssteder med tilgang til nødvendig bistand og informasjon til kvinner utsatt for menneskehandel i henhold til Europarådskonvensjonens artikkel 4. Veilede og informere de ansatte på bostedene som daglig bistår kvinnene.

For å sikre kontinuiteten i arbeidet la regjeringen fram handlingsplan nr. 2 høsten 2005. (Handlingsplan mot menneskehandel (2005-2008)). I handlingsplanen ble det lagt opp til en forlengelse av ROSA-prosjektet ut 2007, ev. 2008. I desember 2006 la ny regjering fram handlingsplan nr. 3, "Stopp menneskehandelen" (2006-2009), med nye tiltak mot menneskehandel. Handlingsplanen legger til rette for å koordinere og samordne innsatsen, for å stoppe handelen med mennesker og å sikre ofrene bistand og beskyttelse.

ROSA-prosjektet bistår utsatte kvinner trygge oppholdssteder, tilgang til nødvendig bistand og informasjon. I tillegg veileder og informerer ROSA de ansatte på krisesentrene. Gjennom prosjektperioden har interessen for og kunnskapen om ROSA-prosjektet og menneskehandel gradvis økt. Det er en stor pågang av forespørsler om møter og informasjon fra og om prosjektet, både fra statlige og kommunale institusjoner, frivillige organisasjoner, enkeltpersoner (studenter, forskere) nasjonalt og internasjonalt.

Ved prosjektet oppstart 1. januar 2005 var det kun en prosjektkoordinator i 100 prosent stilling. Underveis i prosjektperioden ble behovet for nok en stilling merkbar, og i mai 2006 ble ROSA styrket med en 60 prosent stilling. Fra 1. januar 2007 ble denne stillingen utvidet til 100 prosent, og ROSA består nå av to 100 % stillinger. Dette har vist seg nødvendig for å kunne rekke over møtevirksomhet, informasjonsarbeid, oppfølging av saker, oppfølging av ROSA brukere, ansatte på krisesentrene, betjening av den døgnåpne telefonen, delta på møter, rapportering til UDI, regninger/økonomisk oversikt og det å møte nye kvinner. I tillegg til arbeidsmengden, ser Krisesentersekretariatets styre at behovet for to hele stillinger i ROSA gjør prosjektet mindre sårbart med tanke på sykdom og arbeid utenfor kontoret (foredrag, kurs, konferanser, oppfølging, møter og prosjekter).

NTNU i Trondheim fikk i oppdrag av Justisdepartementet å utføre en evaluering av ROSA prosjektets arbeid. Evalueringen som ble i gangsett november 2007 ble fremlagt for Justisdepartementet i august 2008. Rapporten konkluderte med at ROSA prosjektet kunne karakteriseres som vellykket og med anbefalinger om å videreføre prosjektet.

Sammendrag av årsrapporten for 2008

- Vi merker at det fortsatt er en stor interesse nasjonalt og internasjonalt for arbeidet ROSA gjør for kvinner utsatt for menneskehandel og de erfaringene vi høster
- Samarbeidsrutinene mellom ROSA og etater, som politi, utlendingsmyndigheter og prostitusjonsenhetene er gode og vi finner stadig bedre praktiske løsninger
- Vi opplever at det er en økning i henvendelser over kvinner som ønsker hjelp i 2008. Allikevel viser tallene at det fortsatt kun en tredel av kvinnene vi er i kontakt med som tar i mot tilbud om bistand
- I 2008 har erfart en stor økning av kvinner som er gravide når de ber om hjelp til å bryte med miljøet.
- Tilsvarende er det en økning av kvinner som føder barn og fortsetter å bo i regi av ROSA
- Lang saksbehandlingstid i asylsaker, og lang ventetid for kvinner som vitner i rettsaker skaper ofte lang botid på krisesentrene. I ROSA har tre kvinner ved utgangen av 2008 bodd på krisesenter i over 3 år, og 6 kvinner mer enn 2 år!
- Mange rettigheter har kommet på plass for kvinner utsatt for menneskehandel i Norge. Men fortsatt erfarer vi at kvinnens oppholdsstatus gir store variasjoner i hvilken hjelp kvinnene har krav på.
- Variasjoner i rettigheter gir seg spesielt utslag i store ekstra utgifter innen spesialisthelsetjenesten, så som lege, psykolog og abort. Tolk er ofte nødvendig i møte med helsevesenet, og bidrar også til utgifter ROSA dekker.
- Lang botid og lite rettigheter til aktiviteter kan skape en passiv tilværelse på krisesenteret. ROSA betaler derfor for at kvinnene kan delta i ulike sosiale tiltak nær krisesenteret. Eksempler på dette er trening og norskundervisning
- Tall for 2008 viser at flere kvinner velger å anmelde bakmenn/kvinner til politiet. Dette er en positiv utvikling for å kunne straffeforfølge menneskehandlere. Men situasjonen for mange kvinner er allikevel at de ikke har nok informasjon til at saker kan etterforskes, og eller at sakene henlegges.
- I november 2008 kom Arbeids- og inkluderingsdepartementet med en ny instruks, som sa at personer som vitner i alvorlige menneskehandel saker skal vurderes å gi opphold i Norge. Denne instruksen er ikke prøvd ut i praksis pr.31.12.2008, så vi avventer resultatene av bruken med spenning.

INFORMASJON OG NETTVERKSARBEID

Innlegg/foredrag

Vi får stadig vekk forespørsler om innledninger både fra inn- og utland. I 2008 har ROSA gjennomført i overkant av 30 foredrag/innlegg både for offentlige myndigheter og frivillige organisasjoner/foreninger nasjonalt og internasjonalt. I tillegg kommer møter med masterstudenter fra høyskoler og universiteter, samt enkelte innlegg utenom ordinær arbeidstid hos lokale foreninger/organisasjoner og krisesentre.

Foredrag nasjonalt

Nasjonalt har ROSA holdt en rekke foredrag, bl.a. for Utlendingsdirektoratet (UDI), både sentralt og ute i regionene, og for mottaksapparatet. ROSA har også holdt foredrag hos Kvinneutvalget i Felles Organisasjonen (FO). FO er et fagforbund i LO som organiserer barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere, og representerer 23 000 medlemmer. ROSA deltok på storbykonferansen mot menneskehandel i Tromsø.

I anledning kvinnedagen valgte Osloregionens Europakontor 7. mars å invitere til et lunsjseminar om temaet trafficking. Der fikk de mer enn 50 fremmøtte kvinnene høre både rystende historier om kvinner tvunget inn i prostitusjon, og siste nytt fra kampen mot trafficking i ulike europeiske land. Unni Kiil fra det norske anti-traffickingprosjektet ROSA, samt Collette de Troy, Lisa Kerker og Rada Boric fra den europeiske paraplyorganisasjonen Women Lobby, foredro om ulike aspekter av prostitusjon og trafficking i Europa.

Lørdag 8.mars på kvinnedagen stilte ROSA, etter invitasjon, til debatt om lovforslaget om å kriminalisere sexkjøpere med Prostituertes interesseorganisasjon (PION) på Lady fest på Rockefeller i Oslo.

Et generelt stort fokus på tema menneskehandel medfører mange henvendelser om informasjon og foredrag, spesielt fra ulike frivillige organisasjoner.

I tillegg holder ROSA to ganger i året egne todagers konferanser for de 23 krisesentrene som tar i mot ofre for menneskehandel.

Foredrag internasjonalt

ROSA har bl.a. holdt innledninger for samarbeidsorganisasjoner, offentlige institusjoner, organisasjoner og foreninger i Baltikum, Island, Irland, Estland, Sverige, Danmark og Belgia. Prosjektet har fått god mottakelse ute. I etterkant av ROSA sitt besøk har vi mottatt beskjed om at The Ireland Council of Immigration, Stigamot - senter mot incest på Island og krisesenterorganisasjonene i Sverige ønsker å kopiere ROSA-prosjektets modell.

I desember arrangerte FOKUS kvinner i samarbeid med Masemanyane, en Sørafrikansk krisesenterorganisasjon, en nettverkskonferanse i Cape Town. Prosjektkoordinator i ROSA deltok med innlegg om hvordan Norge bistår kvinner utsatt for menneskehandel.

ROSA har også holdt innlegg for Baltic Sea Countries Cooperation (BSCC) i Kaunas i Litauen, European Womens Lobby (EWL) i Litauen og ved en krisesenterkonferanse med deltagere fra krisesentre og to departementer i Tallin og *Kaukas*, Estland.

I september deltok ROSA på en høring i det danske Folketinget om den norske identifiseringsmodellen, og bistand av kvinner utsatt for menneskehandel i Norge. Arrangør var Soroptimist International i Danmark i samarbejde med Reden International tidligere Reden Stop-Kvindehandel. Høringen ble holdt i Landstingssalen, Christiansborg.

Møter

Møtevirksomheten til ROSA omhandler enkeltmøter med og om kvinner i prosjektet, samt ulike statlige og kommunale referanse- og ressursgrupper. Når det gjelder møtevirksomhet i forbindelse med kvinner som henvender seg til oss direkte, har vi erfart at våre små blå visittkort med teksten "Do you need help? Call 22 33 11 60" og vår veileder "Veiviser til assistanse" blir lest. Vi har delt de ut til prostitusjonsenheter, politienheter, sykehus og asylmottak.

Vår erfaring er allikevel, at den mest effektive informasjonskanalen for spredning av informasjon til de som har behov for et tilbud, er når en kvinne som tar i mot hjelp anbefaler andre å stole på oss og ta imot hjelp. Stadig flere av kvinnene som har fått bistand i 2008, kan fortelle at de har hørt om ROSA via en bekjent, venninne eller noen de kjenner som har vært på krisesenter.

Andre møter på krisesentrene med kvinner, er i forbindelse med etterforskning, eller å bistå krisesentre som opplever at kvinnen sliter med å tilpasse seg på stedet. ROSA deltar også i møter med enkelte kvinner på sosialkontor, hos prostitusjonsgruppene, utlendingsmyndigheter, bosettingsmyndigheter og andre offentlige kontorer og private organisasjoner.

Møtevirksomhet, deltakelse i referanse- og ressursgrupper og foredragsvirksomhet tar mye av tiden, men vi anser utadrettet virksomhet som en viktig del av jobben med tanke på å gi og få informasjon.

Referansegrupper

ROSA var representert i referansegruppen til Prosjekt ”Kvinner i menneskehandelen”.

Etter søknad fra Krisesentersekretariatet innvilget Helse og Rehabilitering kr. 855.800,- til prosjektet ”Kvinner i menneskehandelen”. Målet med prosjektet var å fortelle historiene til kvinnene som har blitt utsatt for menneskehandel, å belyse utfordringene samfunnet står over angående kvinnene, og foreslå anbefalinger for å imøtekomme deres behov i en rapport. Prosjektansvarlig har vært Rachel Eapen Paul, og tiltaket har vært gjennomført i samarbeid med KILDEN (Informasjonssenteret for kjønnsforskning i Norge)

Som en del av prosjektet er det utarbeidet en nettutstilling ”Kvinner i ROSA”, med livshistoriene til elleve kvinner fra ti forskjellige land. Dette er historier om menneskehandel og prostitusjon sett med øynene til noen av dem som mest av alt veit hva dette dreier seg om.

Ei ressursgruppe har fulgt arbeidet og gitt råd og veiledning underveis, og har bestått av: Maya Brenna Nilsen, informasjonsansvarlig for ROSA-prosjektet, Solveig Dahl, psykiater, Nina Kristiansen, ansvarlig redaktør for www.forskning.no, Ragnhild Hennem, professor i

rettsvitenskap og Tove Smaadahl, leder for Krisesentersekretariatet. Adressen til nettsiden er www.portretter.no

ROSA deltar i referansegruppen i Koordineringsenheten for menneskehandel i Politidirektoratet, KOM-prosjektet. KOM er representert med flere organisasjoner som arbeider mot menneskehandel. Formålet med referansegruppen er å gi rask og direkte tilbakemelding til de ansvarlige myndigheter i departementet på utfordringer og problemstillinger knyttet til tematikken. Referater fra referansegruppen er unntatt offentlighet og sendes fortløpende direkte til en interdepartemental gruppe.

ROSA deltar også i en referansegruppe for prosjektet www.sexhandel.no som drives av Reform – ressurscenter for menn, et tiltak i Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel. Nettstedet, som betjenes av Reform's rådgivere, er finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Dette er et diskusjonsforum for de som kjøper sex, potensielle sexkjøpere og allmennheten generelt. Nettstedet tilbyr også en nettbasert rådgivningstjeneste for de som ønsker samtale.

I enkelte saker har ROSA blitt bedt av kvinner å delta i ressursgruppemøter etter at de er innvilget opphold, da det har knyttet seg et tillitsforhold. ROSA bistår da kvinnene i bosettingsprosessen, for eksempel i møte med Integrasjons og mangfoldsdirektoratet (IMDI), politi, sosialkontor, bydelsansvarlige, skoler og leger. Å få delta i slike prosesser har vært nyttig for ROSA, da dette gir kunnskap om nye sider i arbeidet med å følge opp kvinner som har levd beskyttet i regi av ROSA.

Internasjonale kontakter

ROSA ser at kontakt med hjelpeorganisasjoner i andre land er viktig for å utveksle kunnskap, informasjon, erfaringer og å bistå hverandre på tvers av grensene om nødvendig. Det globale aspektet ved denne formen for kriminalitet nødvendiggjør at man kjenner til hverandre og vet hvem man skal kontakte ved behov. Dette kan være aktuelt i saker hvor kvinner returneres til hjemlandet eller første asylland. For å kunne gi god nok informasjon til kvinnene, er det viktig at vi har relevant kunnskap om hvilke tiltak som finnes i de respektive land. Det er også viktig å delta i internasjonalt samarbeid som forsøker å bygge strukturer, rutiner og fremme rettigheter for ofre for menneskehandel uavhengig av deres nasjonalitet.

Nordisk/baltisk pilotprosjekt

Norge har siden 2003 deltatt aktivt i den nordisk-baltiske arbeidsgruppen på statssekretærnivå mot menneskehandel. Gruppen ble opprettet på initiativ fra daværende svenske utenriksminister Anna Lind. Sverige innehar sekretariatsfunksjonen. European Women's Lobby (EWL) har koordinert prosjektet, som ble avsluttet i september 2008.

Den norske koordineringsgruppen har bestått av Unni Kiil prosjektkoordinator i ROSA, Mildrid Mikkelsen fra FOKUS-kvinner og Jan Austad fra Justis- og politidepartementet. Koordineringsgruppene har vært pådrivere for å identifisere og forbedre nasjonale tiltak, samt være med og bidra til at det etableres krisesentre/institusjoner for kvinner utsatt for menneskehandel i de baltiske land.

Besøk på prosjektet

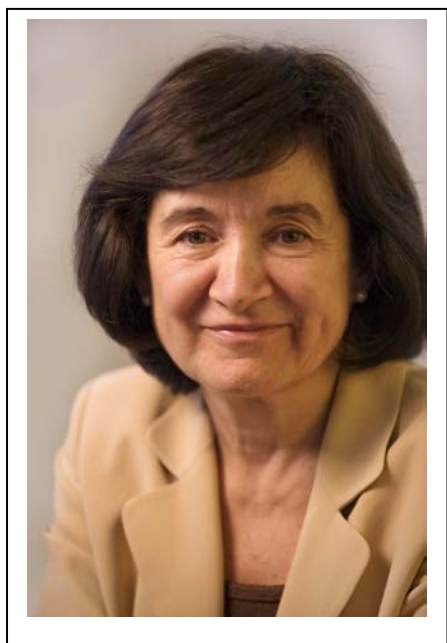
I 2008 har ROSA formelt hatt flere prosjektbesøk, fra inn- og utland, både fra statsinstitusjoner og frivillige organisasjoner som jobber på feltet. Dette tar forholdsvis mye tid, spesielt hvor vi blir bedt om å tilrettelegge et program for gjestene. Vi synes allikevel at denne delen av jobben er viktig, bl.a. i forhold til gjensidigheten i å knytte nettverk og utveksle informasjon med hverandre.

I tillegg til besøk fra norske personer og institusjoner, har vi bl.a. hatt besøk fra USA, Russland, Makedonia, de baltiske land, Sverige og Danmark.

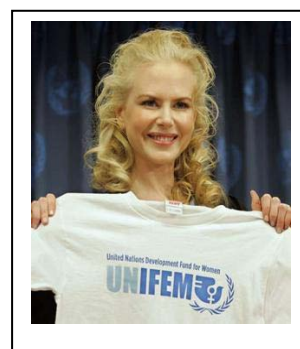

I mai måned fikk vi besøk av den amerikanske forfatteren og filmregissøren Erik Schlosser (se bilde over). Han var invitert som gjesteforeleser hos et stort forlag i Norge, og honoraret han mottok der ønsket han å donere til en veldedig organisasjon. Hans valg falt på ROSA, og vi mottok 25 000 kroner til sosiale tiltak for kvinnene i prosjektet. Hr.Schlosser hadde i den anledning et uformelt møte med ROSA i 2 timer.

I juli fikk vi besøk av 15 studenter fra 14 nasjonaliteter, som deltok i et kurs om kjønn og likestilling på International Summer school ved Universitetet i Oslo.

I september fikk ROSA et spesielt ærefullt besøk av den nyutnevnte UNIFEM direktøren Ines Alberdi. UNIFEM ble etablert i 1976 som et resultat av FNs første kvinnekongress i Mexico City. Organisasjonens hovedkvarter er i New York. UNIFEM har som mål å bedre levekårene til kvinner i utviklingsland, samt å fremme utfordringene de står overfor. I anledning besøket, diskuterte vi også kampanjen, som frontes av blant annet skuespiller Nicole Kidman.

I september fikk vi besøk av 8 medlemmer fra det danske Folketinget. Politikerne fra ulike partier ønsket å informasjon om hvordan man arbeidet i Norge. ROSA kunne fortelle hvordan

vi bistår kvinner utsatt i Norge innenfor de juridiske, økonomiske og sosiale rammene vi arbeider innenfor.

Mediehenvelseler

Mange journalister henvender seg og ønsker å snakke med et "ekte offer" og dette medfører noen etiske problemstillinger. Vi ser på den ene siden informasjonsverdien i at flere kjenner til prosjektet og kan henvende seg som følge av kunnskap om ROSA. Samtidig vet vi at, av de kvinnene som har stilt opp til intervju er det varierende reaksjoner på dette. Noen er helt klare på at de ikke ønsker å stille opp, mens andre kan føle seg smigret over henvendelsen og er positive til å bli intervjuet. Andre igjen føler takknemlighet og tror de må stille til intervju fordi de mottar hjelp. Det er ROSA sin oppgave å beskytte kvinnene, og vi velger derfor å begrense henvendelsene til kvinner om intervju. ROSA er derfor godt fornøyd med prosjektet til KILDEN. Nettutstillingen på www.portretter.no gjør det mulig for studenter og journalister å bruke kvinnenens historier uten at det skader kvinnene.

ROSA i media

Retriever Analyse er et medieovervåkingsprogram som Krisesentersekretariatet abonnerer på. Tallene for 2008 viser at på søkeordene **ROSA prosjektet** og **Unni Kiil** så har prosjektet vært omtalt 91 ganger både i papiraviser, nettaviser og fjernsyn i løpet av året.

Samarbeid med andre instanser

ROSA og politiet

I løpet av 2008 opplever ROSA prosjektet at samarbeidet med politiet blir stadig bedre, noe som i hovedsak skyldes økt fokus på menneskehandel internt i politiet. ROSA har også deltatt på storbykonferanser i regi av politiet og fortalt om vårt tilbud. Videre har det dukket opp saker i flere lokale politidistrikt, hvor politiet har blitt kjent med ROSA gjennom samarbeid i konkrete saker.

De enhetene i politiet ROSA samarbeider mest med er STOP- gruppa, i avdeling for organisert kriminalitet. Politiets Utlendingsenhet er en annen enhet vi har mye samarbeid med, da de ofte møter kvinner i forbindelse med utlendingssjekk eller søknad om asyl.

Da vi stadig møter på nye utfordringer ser vi at det fortsatt er et behov for å bedre rutiner for samarbeid, for å avklare roller og ansvar. Dette gjelder ikke bare for samarbeidet med politiet, men også med andre viktige aktører som for eksempel UDI, sosial-/flyktingkontorer, helsearbeidere og det lokale krisesenteret.

ROSA og KOM prosjektet

KOM prosjektet er en forkortelse for Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel, og er lokalisert hos Politidirektoratet. KOM prosjektets rolle er å koordinere de ulike etater i møte med alle former for menneskehandel og være en nasjonal menneskehandelrapportør for Norge. KOM sin rolle som kunnskap - og informasjons- formidler er svært viktig for ROSA sitt arbeid. Ofte ser vi at assistanse fra KOM gir bedre og raskere løsninger i kontakt med ulike etater. Vi ser at større problemstillinger må behandles på et høyere nivå, og vi ser nytten av å kunne presentere disse gjennom den myndigheten KOM representerer for politikere og relevante departementer og direktorater.

ROSA og Utlendingsdirektoratet (UDI)

ROSA og UDI har et samarbeid fordi ROSA fungerer som driftsoperatør for alternative mottaksplasser. Dette betyr at utsatte kvinner med asylsøkerstatus får ivaretatt alle sine rettigheter, selv om de bor beskyttet gjennom ROSA.

I den anledning vil ROSA fremheve det gode samarbeidet vi har med to avdelinger i UDI; asylavdelingen (ASA) og region og mottaksavdelingene (RMA). Vi har ingen formaliserte samarbeidsrutiner med disse avdelingene, men har i 2008 kommet til gode praktiske løsninger i vårt samarbeid. Gjennom 2008 har ROSA flere ganger har vært invitert til å holde innlegg og delta i fagmøter med asylavdelingen i UDI. Dette har vært nyttig, både for å gjøre ROSA prosjektet bedre kjent i UDI, men også for å få informasjon og kunnskap om hvordan UDI sine saksbehandlere arbeider. Mer og bedre kunnskap om hverandres oppgaver og ansvarsområder, gir oss bedre forutsetninger til å diskutere kompliserte menneskehandelsaker og utfordringene i identifiseringsarbeidet. Et godt samarbeid bidrar også til gjensidig tillitt og god kommunikasjon mellom oss og UDI, noe som er helt nødvendig i arbeidet med å identifisere og bistå ofre for menneskehandel.

ROSA og ADORA

Krisesentersekretariatet har i samarbeid med TL-design fått midler fra NAV for å gjennomføre utdanning i negledesign og make-up for kvinner utsatt for menneskehandel som er i ROSA. Det å lære et håndverk og få diplom for gjennomført utdanning er et ledd i tanken om en verdig retur for kvinner som må returnere. Utdannelsen er bygget opp i 6 måneders moduler, med skole og praksis hver dag.

Etter endt utdanning får kvinnene en koffert med utstyr verdt 5000 kroner, noe som åpner

opp for muligheten til å starte sin egen bedrift. I tillegg får kvinnene praktisert norsk gjennom sin praksisperiode og ved å delta i samarbeidet med andre studenter på skolen. 17 kvinner har deltatt i prosjektet i 2008.

Sosial og helsedirektoratet innvilget midler slik at første del av prosjektet kunne starte opp i juli 2007. Et år senere i 2008 kan vi hevde at prosjektet har vært vellykket, og tilbakemeldingene vi får fra studentene er

entydig positive. Skolegang reduserer passivitet, bedrer deres muligheter til å få innpass på arbeidsmarkedet og ikke minst, det øker deres følelse av å mestre noe. Det at over halvparten av studentene bor utenfor Oslo medfører dyre reiseutgifter til skolen. Utgifter til reise for reflektantene dekkes av ROSA, og kvinnene som er asylsøkere får refundert disse utgiftene av UDI.

ROSA og Soroptimistene

ROSA har hatt et godt samarbeid med Soroptimistene i Oslo, og vi har også i år mottatt gaver fra organisasjonen. **Soroptimist** International (SI) er en frivillig internasjonal organisasjon som består av yrkesaktive kvinner. SI har såkalt General (Category One) Consultative Status som frivillig organisasjon i de Forente Nasjoner og arbeider for å fremme likhet, fred og internasjonal samarbeid. Hovedmålsetningen for organisasjonen er å bidra til å forbedre betingelsene for kvinner og arbeide for menneskerettighetene, spesielt kvinners rettigheter.

I samarbeidet med ROSA har Soroptimistene bidratt med å gi innhold til våre ”startpakker”. Dette er ryggsekker vi gir kvinner som ønsker å ta i mot et tilbud om et trygt oppholdssted i regi av ROSA. Innholdet i sekkene er toalettartikler, undertøy og treningsstøy. Kvinnene som mottar disse startpakkene har ofte svært få eiendeler, og de blir veldig glade når de ser hva som er i sekkene. De uttrykker spesielt glede over å få noe helt nytt og ubrukt. Vi har fått melding om at dette vil de fortsette med i uoverskuelig framtid. Hittil i år har vi mottatt mellom 30 og 40 ryggsekker fra Nordstrand Soroptimistklubb.

ROSA og LO

Den 27. juni 2007 startet fagbevegelsen en pengeinnsamling for å bistå kvinnene i ROSA til å skaffe midler til sosiale aktiviteter som trening, svømmekurs og norskundervisning. LO mente at Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel var mangelfull, når det gjelder innhold i oppholdet i Norge. LO ønsket derfor å bidra med et solidarisk nødtiltak, for å sikre kvinnene et mer verdig tilbud.

Bildet viser prosjektkoordinator for ROSA, Unni Kiil og LO-sekretær Rita Lekang.

Underskriftskampanjen som LO startet i fjor sommer, ble avsluttet med at organisasjonen bevilget 25.000 kroner til ROSA-prosjektet og deres hjelpetiltak for kvinner utsatt for menneskehandel og prostitusjon. Pengene går til å finansiere ulike sosiale aktiviteter for kvinnene som bor lenge på et krisesenter. "Startpakkene", eller mer korrekt ryggsekkene, som Soroptimistene fyller opp med nødvendige artikler, er donert til ROSA av Industri Energi og Fagforbundet.

Kommentert statistikk for 2008

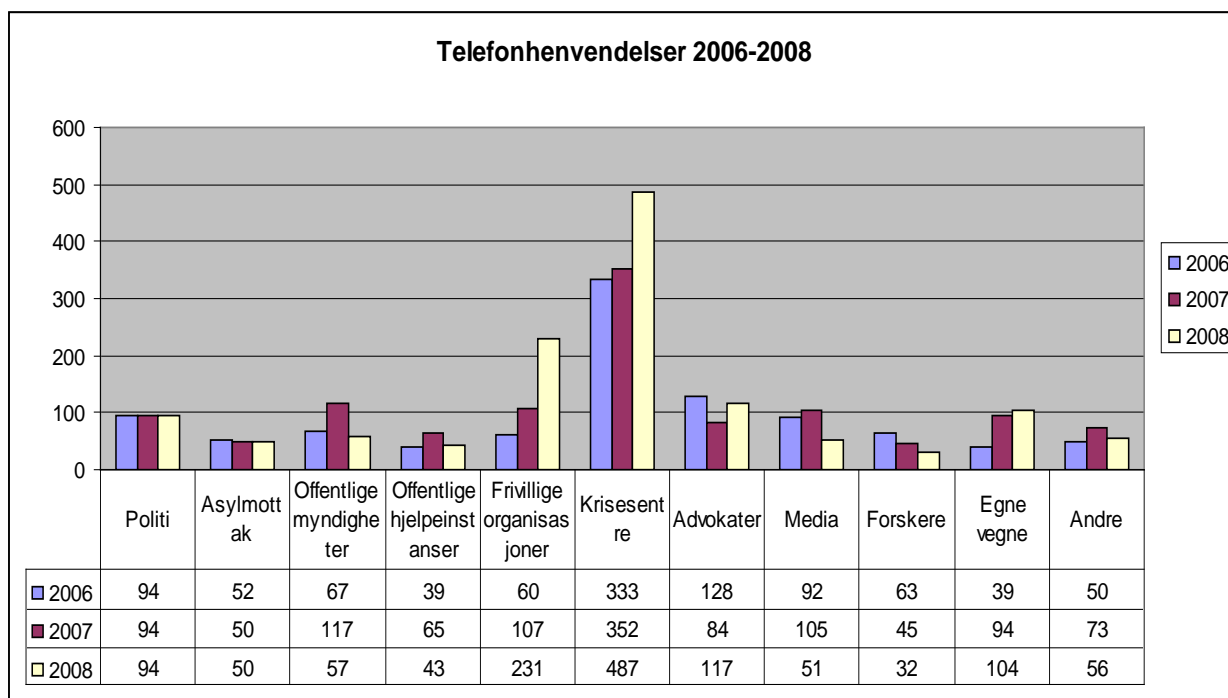
Vi vil innledningsvis gjøre oppmerksom på at tallene registrert i statistikken kun gjelder kvinner over 18 år, selv om vi i 2008 også har kommet i kontakt med jenter vi antar er under 18 år. Vi har kun fått en henvendelse fra menn i 2008.

Kommer ROSA i kontakt med antatte mindreårige, kontakter vi barnevernsvakten, som vil overta omsorgen for de aktuelle jentene.

Telefonhenvendelser

ROSA nummeret: **22 33 11 60**, er betjent 24 timer i døgnet. På dagtid viderekobles nummeret til ansattes mobiltelefoner ved arbeid utenfor kontoret og på møter. På kveldstid, natt, helger og helligdager er det Oslo krisesenter som betjener telefonen. Oslo krisesenter fører ikke statistikk på henvendelser, slik at tallene over totale henvendelser vil derfor være mangelfull. I tillegg kommer det henvendelser direkte til de ansattes mobiltelefoner utenom ordinær arbeidstid, som kan bli glemt registrert. Til tross for noe underrapportering gir statistikken allikevel et godt bilde av aktiviteten på telefonen.

Kommentarer:

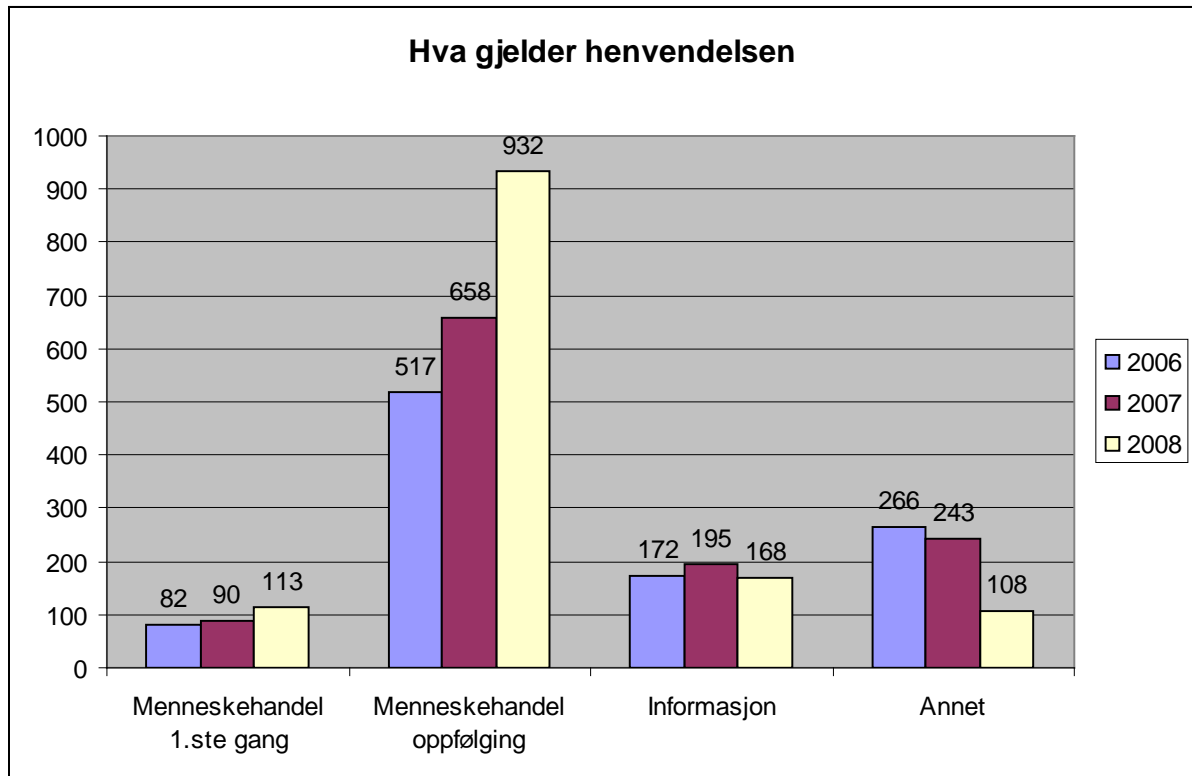
En interessant endring i statistikken fra 2006 til 2008 er kategorien "Egne vegne", som viser at det er en økning av henvendelser fra kvinnene selv, fra 39 egne henvendelser i 2006 til 104 henvendelser i 2008. I denne økningen er det flere som ringer flere ganger. Vi har ikke grunn til å tro at antallet som ber om hjelp på egne vegne har økt kraftig. De fleste som ringer på egne vegne har spørsmål i forbindelse med egen oppfølging av saker, eller de ønsker bare å fortelle at de har det bra.

Også i 2008 er de fleste henvendelsene fra krisesentrene, og det gjelder i hovedsak spørsmål og problemstillinger relatert til økonomi, etterforskning og helserettigheter for kvinnene som bor på krisesentrene i regi av ROSA. Kategorien "offentlige hjelpeinstanser" inneholder henvendelser fra sosialkontor, barnevern, flyktningetat i tillegg til sykehus, legevakt, allmennpraktikere etc.

Under kategorien "Frivillige organisasjoner" består hovedsakelig av de oppsøkende prostitusjonsgruppene og asylsøkerorganisasjoner. I 2008 ser vi en markant økning av henvendelser fra disse gruppene. Dette kan ha flere årsaker. Organisasjonene som arbeider oppsøkende i prostitusjonsmiljøet bruker mye tid på å oppnå tillitt hos kvinnene de møter. Når

de har fått tillitt, er det enklere å formidle tilbudet til ulike hjelpetiltak som for eksempel ROSA.

Årsak til telefonhenvendelsen

Kommentarer:

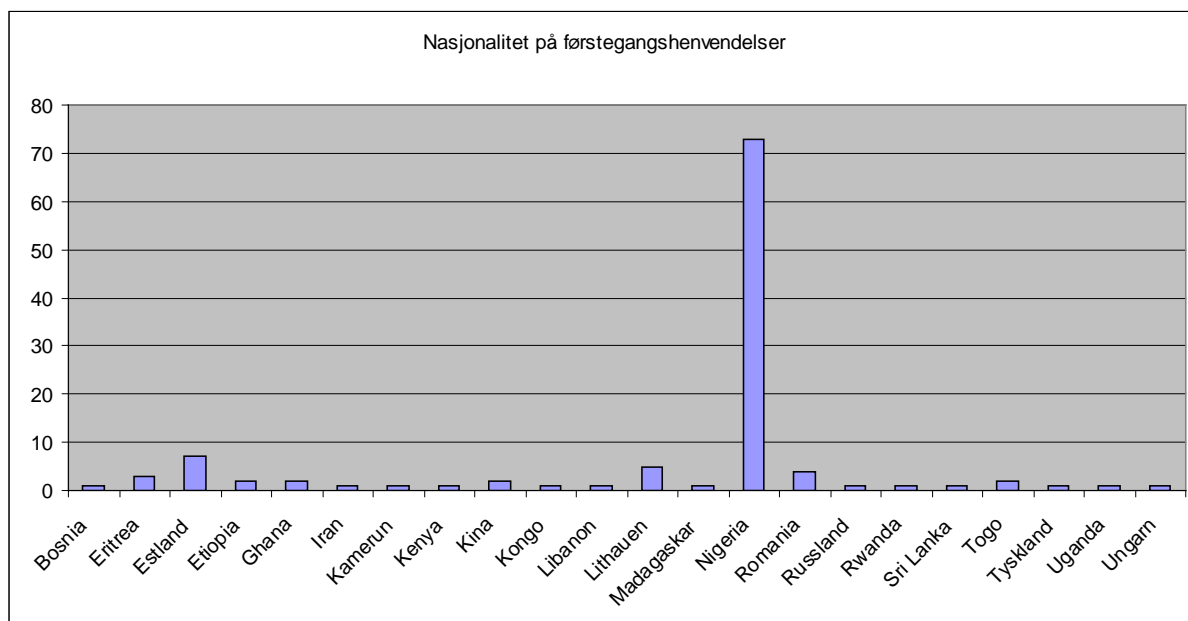
Kategorien ”menneskehandel 1.ste gang” er førstegangshenvendelser fra eller vedrørende personer som antas å være utsatt for menneskehandel. I 2008 kom det 113 førstegangshenvendelser fra eller på vegne av personer som antas å være ofre for menneskehandel.

Kategorien ”menneskehandel oppfølging” er henvendelser vedrørende personer som er i kontakt med ROSA, både kvinner som mottar hjelp på et krisesenter og tidligere beboere. De fleste henvendelsene i denne kategorien kommer fra krisesentrene. Henvendelsene gjelder i hovedsak spørsmål og problemer relatert til rettigheter rundt økonomi og helse for kvinnene som bor på krisesentrene i regi av ROSA. Økningen i kategorien menneskehandel oppfølging, kan ses i sammenheng med en generell økning av kvinner som har mottatt hjelp, samt at kvinner som tok i mot hjelp i 2006, 2007 og 2008 har endret oppholdsstatus og derav fått andre og nye rettigheter som må følges opp.

Særskilt for 2008 er nedgangen i henvendelser som gjelder informasjon og annet kategorien. Dette har mye sammenheng med at henvendelser om informasjon oftere foregår elektronisk på mail, enn på telefonen og vil derfor ikke bli registrert i denne oversikten.

Kategorien "Annet" er saker som berører annen type voldsproblematikk, spørsmål om opphold som ikke har med menneskehandel å gjøre, forespørsler om intervjuer, møter etc.

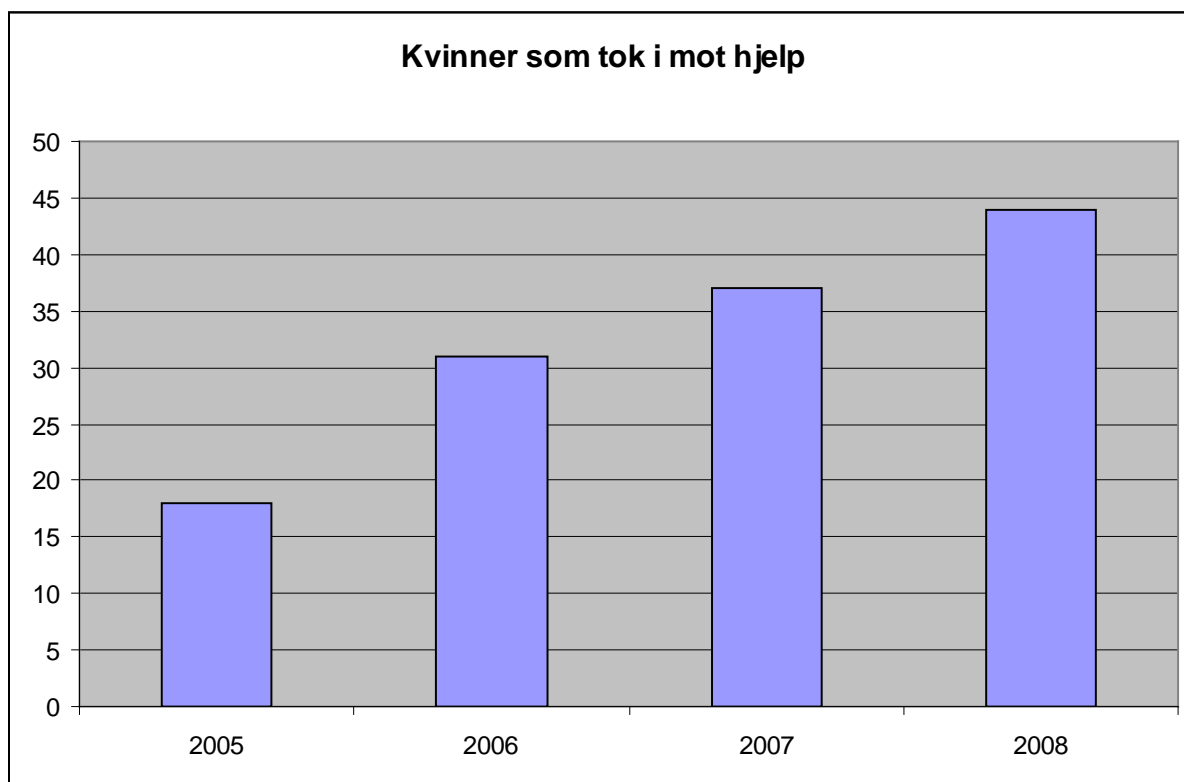
Registrert nasjonalitet på personer ved telefonhenvendelser

Kommentarer:

Det var totalt 113 førstegangstelefonhenvendelser vedrørende personer definert som mulig ofre for menneskehandel i 2008. Disse representerer til sammen 22 nasjonaliteter og tre verdensdeler. Allikevel ser vi i 2008, som i 2006 og 2007, at den største gruppen er fra Nigeria. Til tross for de fleste er fra Nigeria, synes vi det er viktig at man ikke gjør menneskehandel av kvinner til prostitusjonen til et Nigeria problem. Siden oppstart av ROSA i 2005 har det vært variasjoner i nasjonaliteter vi møter på, selv om enkelte nasjonaliteter er representert hvert år. Årsakene til variasjonene i nasjonalitet og omfang kan ikke vi forklare på bakgrunn av våre tall. Vi kan heller ikke hevde at det er et mønster i henvendelsene vi mottar, og hvorfor noen nasjonaliteter er mer fremtredende et år og ikke et annet.

Antall kvinner henvist til trygt bosted

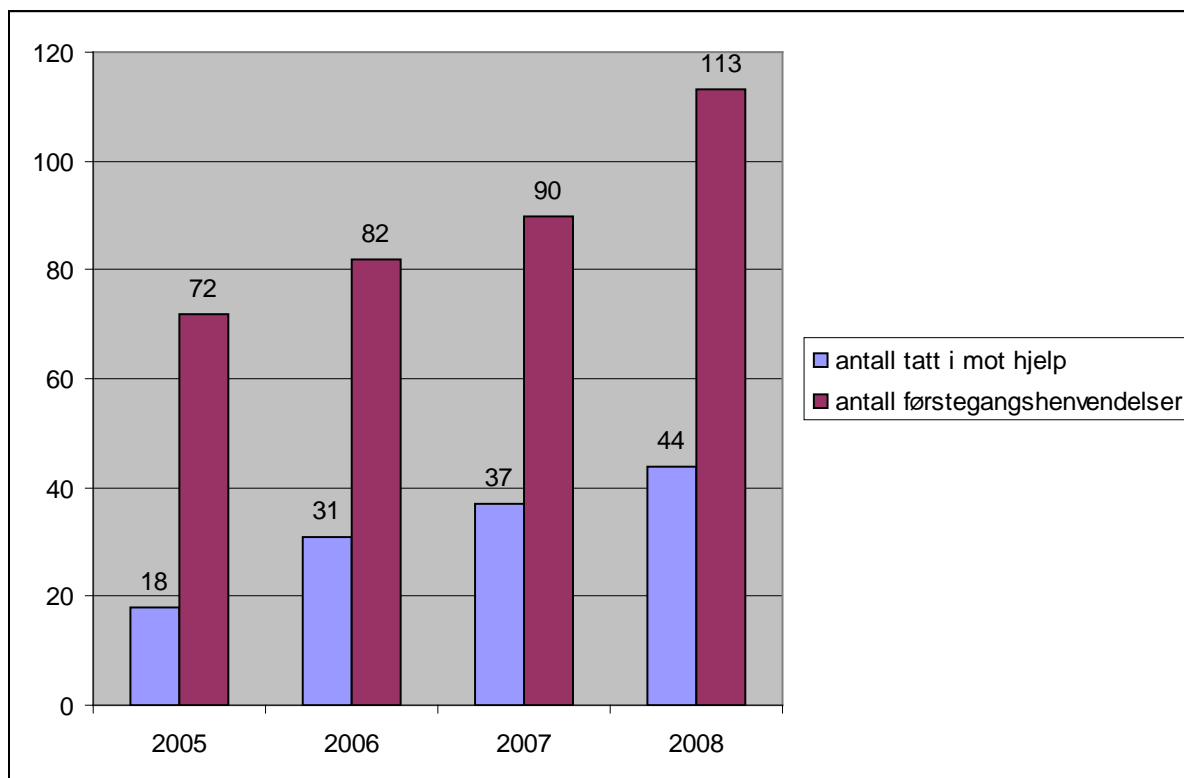

Kommentarer:

Hvis vi sammenligner antall kvinner som har tatt i mot bistand på trygt bosted i løpet av prosjektperioden 2005 til 2008 ser vi at det er en gradvis økning av kvinner som tar i mot hjelp fra 18 kvinner i 2005 til 44 kvinner i 2008. Økningen skyldes i stor grad at ROSA prosjektet er mer kjent i de ulike etatene, som kommer i kontakt med mulige ofre for menneskehandel.

ROSA har vektlagt og derfor prioritert arbeidet med å informere om prosjektet og problematikken, både i Norge og utlandet. I arbeidet med å informere om prosjektet, opplever vi at det å kunne vise til at ROSA er et tiltak i regjeringens handlingsplan gir prosjektet større troverdighet og oppmerksomhet.

Forholdet mellom antall henvendelser og antallet som mottok tilbud om trygt bosted

Kommentarer:

Antallet førstegangshenvendelser har økt i perioden 2005 til 2008 og tilsvarende har antallet som tok i mot bistand fra ROSA økt. Dette kan ses i sammenheng med at ROSA prosjektet har blitt gradvis mer kjent som et hjelpetilbud. Ved førstegangshenvendelser blir kun nasjonalitet og henvendelsesinstans registrert av hensyn til anonymiteten til den det gjelder. Derfor kan tallene for førstegangshenvendelser være samme person flere ganger, ved for eksempel at vi har registrert en kvinne fra Romania i januar og igjen i august.

Antallet som tar i mot hjelp derimot har ikke noen feilmargin med dobbelt registreringer, da vi da registrerer fullt navn og DUF -nummer¹.

Tallene som viser antallet som tar i mot hjelp kan gi inntrykk av at flere kvinner tar i mot hjelp. Sett i forhold til 2007 tallene er det er en økning av antall kvinner som tok i mot hjelp, men ser vi tallet i forhold til antallet førstegangshenvendelser for 2008 ser vi ingen økning.

¹ Et DUF-nummer er et registreringsnummer utenlandske personer i Norge blir tildelt. Det erstatter ikke personnummeret.

Dette lar seg illustrere enklere ved å gjøre om tallene til prosent. Prosentandelen som tar i mot hjelp for hvert år er stadig lavere enn for andelen som ikke tar i mot hjelp. På bakgrunn av dette kan man si at det ikke er en økning av kvinner som tar i mot hjelp i 2008.

	2005	2006	2007	2008
Mottok hjelp fra ROSA	25 %	37,8 %	41,1 %	38,9 %
Takket nei til hjelp fra ROSA	75 %	62,2 %	58,9 %	61,1 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

Årsakene til at kvinner ikke tar i mot hjelp

Det store spørsmålet er ofte hvorfor ikke flere tar i mot hjelp. Vi vil i årsrapporten for 2008 igjen vise til at det er mange årsaker til at ikke flere kvinner tar i mot hjelp fra ROSA.

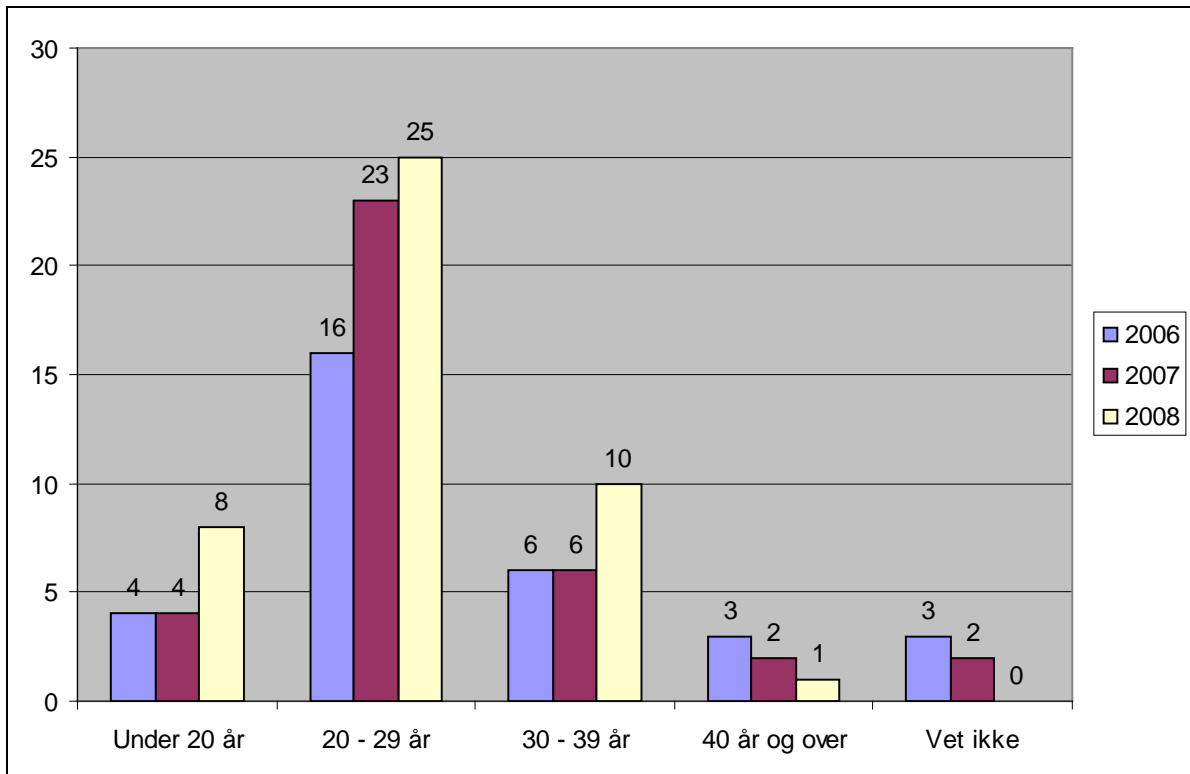
Vår erfaring viser at når kvinnene takker nei til å motta vår hjelp, har dette sammenheng med frykt, trusler og manglende tro på en annen fremtid. I tillegg er det mange som kun ønsker hjelp om den befinner seg i Oslo. ROSA har lenge stilt seg undrende til dette ønsket om å få bo i Oslo, men etter mange samtaler har vi fått noen svar på dette. Det viser seg at mange av kvinnene kommer fra landsbyer utenfor storbyer i sitt eget hjemland, hvor det er stor fattigdom. Mange tror derfor at vi gir de et dårligere tilbud, når vi ordner en plass på et krisesenter utenfor Oslo. Kvinnene som allikevel tar i mot et tilbud utenfor Oslo, gir oss i hovedsak etter kort tid meget positive tilbakemeldinger.

Det å ikke ta i mot hjelp kan ha sammenheng med økonomi og generell usikkerhet knyttet til det å ta i mot refleksjonsperioden, anmelde bakmenn og eventuelt søke asyl. Mange er redde fordi de mottar trusler mot seg og familien i hjemlandet. De fleste kvinner vi samtaler med uttrykker engstelse for familie/nærstående personer i hjemlandet, og da særlig de kvinnene som har små barn i hjemlandet. Den psykiske volden kvinnene opplever med trusler mot familien gjør at mange ikke tør eller ser det som mulig å bryte ut.

Våre erfaringer ser vi også gjelder i andre land. Forsker Anette Brunovskis ved Fafo har intervjuet kvinner i de baltiske land, for å undersøke hvorfor kvinner utsatt for menneskehandel *ikke* tar i mot hjelp. Hun påpeker i sin rapport "Leaving the past behind? When victims of trafficking decline assistance", at det er tre viktige faktorer som spiller inn

når vi skal forstå hvorfor ofre for menneskehandel ikke tar i mot hjelp. Tillitsbygging mellom den som tilbyr hjelp og den tar i mot hjelp er vesentlig, det andre er faktorer som hindrer kvinnene i å ta i mot hjelp, og tilslutt faktorer som gjør at kvinnene ikke vil ta i mot hjelp.

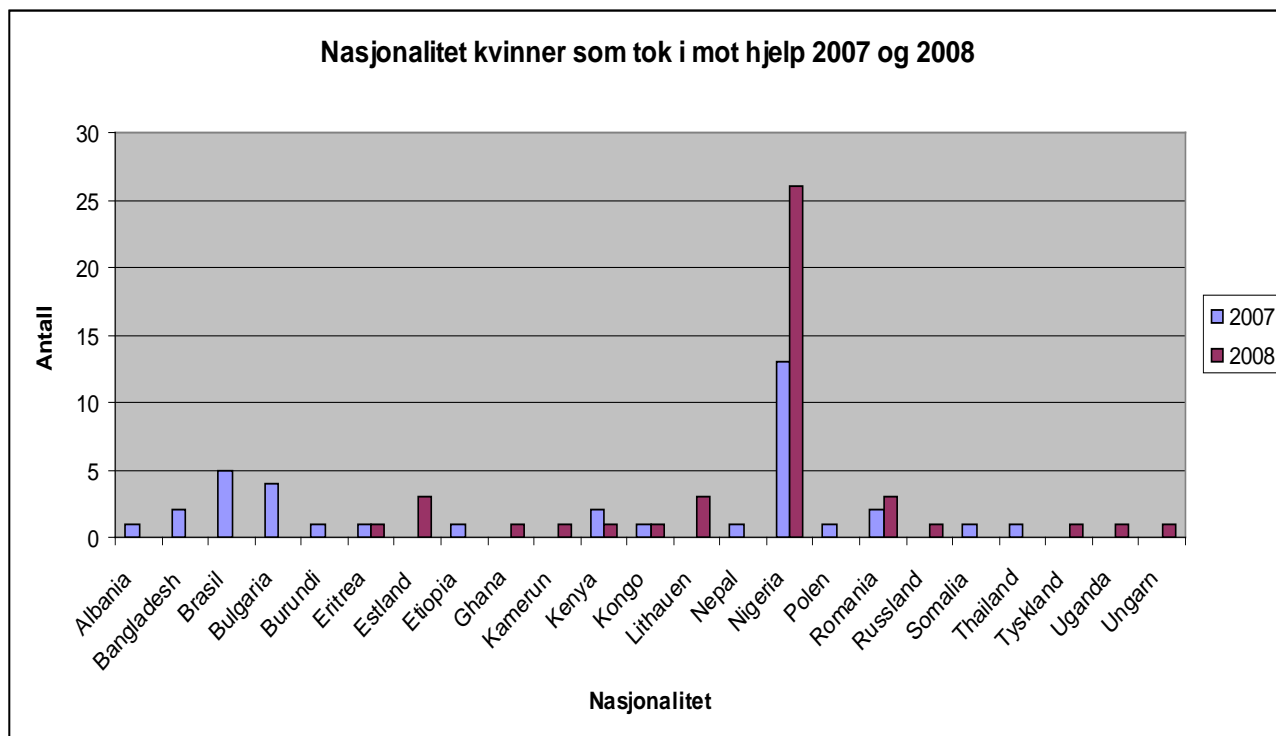
Alder på kvinnene som tok i mot bistand

Kommentarer:

Kvinner i alderen 20 til 29 år er fortsatt den desidert største aldersgruppen som tar i mot hjelp. I 2008 var den yngste 18 år og den eldste 51 år. Når det gjelder alder er dette statistikk som også er forbundet med en viss usikkerhet da mange av kvinnene har falske papirer eller ingen papirer. ROSA registrerer ikke jenter under 18 år som vi har vært i kontakt med. I de situasjonene hvor *ROSA har mistanke om at personens alder er under 18 år selv om papirene sier noe annet, kontakter vi barnevernsvakten.*

Nasjonalitet på kvinner som har fått bistand

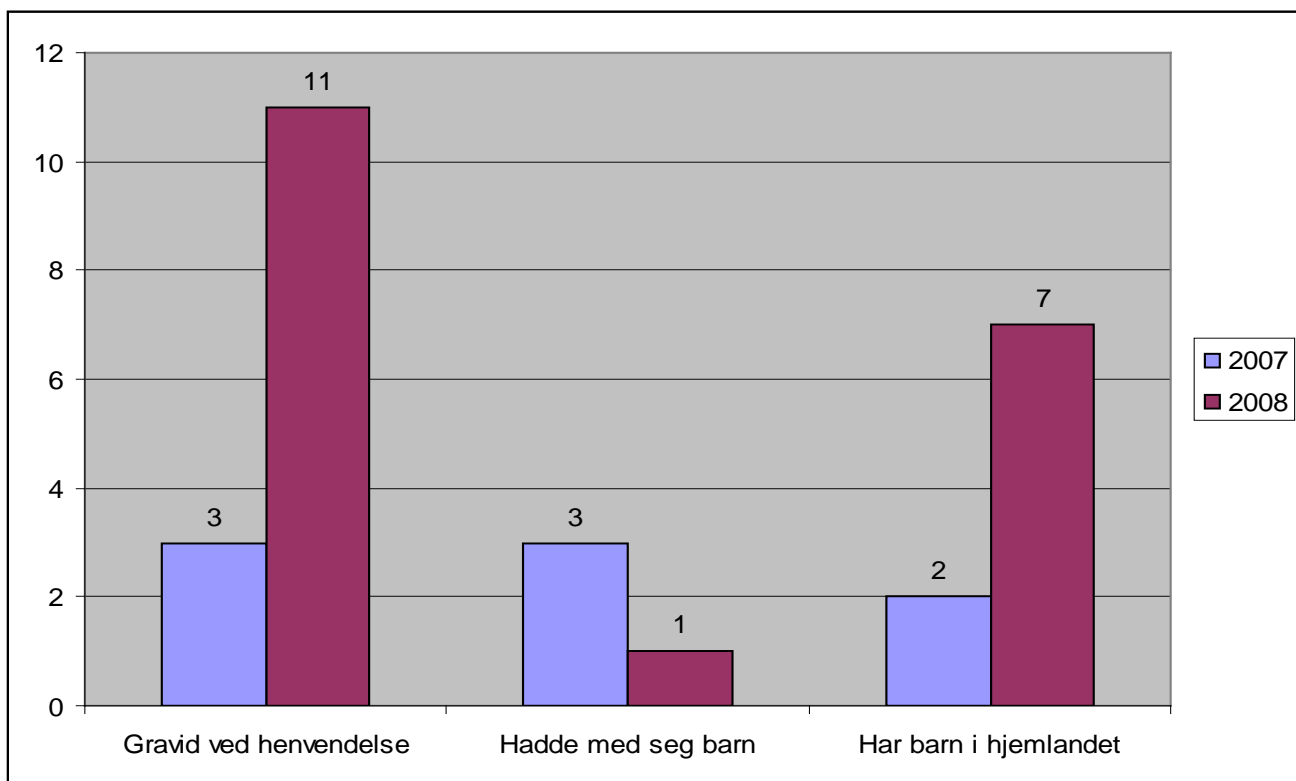
Kommentarer:

Vi har i 2008 møtt kvinner fra 22 ulike nasjonaliteter, hvorav kvinner fra 13 nasjonaliteter tok i mot hjelp. Det som er mest tydelig endring fra 2007 til 2008 er en dobling av antall kvinner som ønsker hjelp fra Nigeria i 2008, fra 13 i 2007 til 26 kvinner i 2008. Det var en tilsvarende dobling av kvinner fra Nigeria som ønsket hjelp fra 2006 til 2007, fra 7 til 13 kvinner.

Når det gjelder kvinner fra Øst Europa, så ser vi at det er en endring, om en liten. I 2007 var det flere henvendelser, fra Bulgaria og Albania, mens i 2008 er denne nasjonaliteten fraværende. Isteden ser vi at kvinner fra Estland, Romania og Litauen har kommet til som en ny gruppe.

Det er viktig å huske at vi har et lite tallmateriale, og det er ikke mulig å lage noen trender eller analyser om årsakene til endringene i nasjonaliteter vi møter. Men vi ønsker å fremheve at menneskehandel ikke er et "Nigeria-problem", og igjen minne om at vi i 2008 bisto kvinner fra 13 ulike nasjonaliteter i ROSA. Totalt siden oppstarten av prosjektet 1. januar 2005 har ROSA gitt bistand til kvinner fra mer en 35 ulike nasjonaliteter.

Antall kvinner som er gravide og/eller har med seg barn

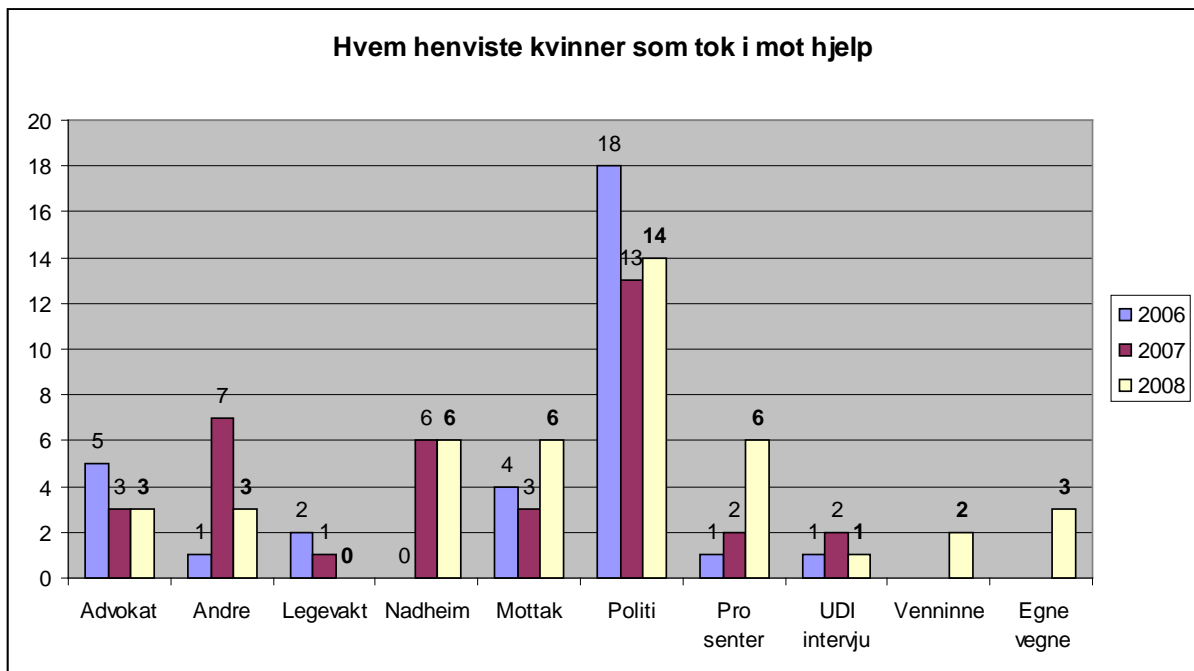

Kommentarer:

I 2008 har vi sett en markant endring i antall kvinner som ber om hjelp og er gravide. I 2008 var det 8 av de 11 gravide kvinnene som fødte 9 barn i perioden de var under oppfølging fra ROSA på et krisesenter. Kvinnene som henvender seg er mellom 3 og 8 måneder ut i svangerskapet. Kun et fåtall av kvinnene kan oppgi en kjent far. De fleste av kvinnene oppgir til oss at far til barnet er en kunde enten i Italia, Spania eller Norge.

ROSA kan ikke forklare, bare spekulere i denne økningen av henvendelser fra kvinner som venter barn.

Hvem henviste kvinnene

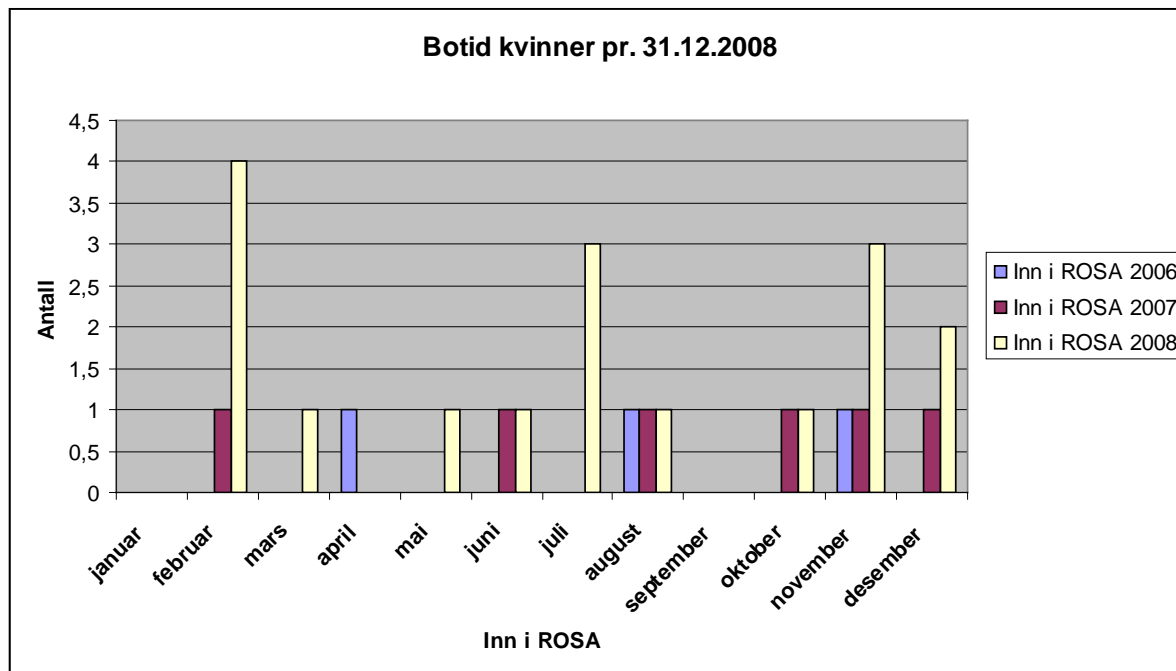
Kommentarer:

Henvisninger fra politiet er fortsatt flest av samtlige henvisninger også i 2008. Kvinnene er blitt henvist til ROSA av politiet i de større byene. Nytt for 2008 er 3 kvinner som henvender seg på egne vegne og 2 som kommer via en venninne som allerede mottar hjelp av ROSA.

Prostitusjonsgruppene i Oslo, som møter kvinnene på gatene og på innemarkedet, har i 2008 henvist 12 kvinner til ROSA. De jobber med å få tillitt hos kvinnene ofte over flere år, og deres tillitt er derfor utrolig viktig for ROSA når kvinnene ønsker å motta hjelp til å bryte med miljøet. Et godt samarbeid er derfor utrolig viktig, for å tilby kvinnene den beste hjelpen.

Under kategorien "Andre" skjuler det seg privatpersoner eller organisasjoner.

Antall kvinner som bor i regi av ROSA prosjektet per 31.12.2008

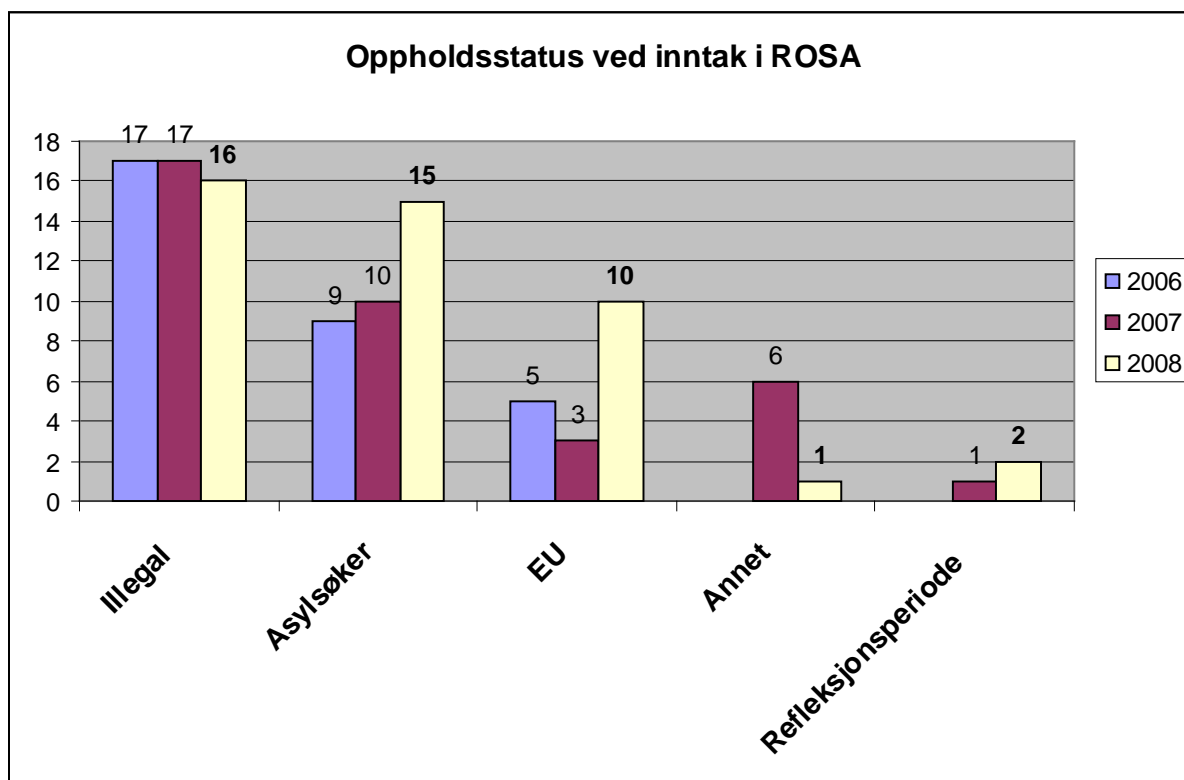
Kommentarer:

Per 31.12.2008 bor 26 kvinner i regi av ROSA. 23 krisesentre brukes til å tilby kvinner et sted å bo. Denne figuren viser i hvilken måned og år personen kom inn i prosjektet. Dette for bedre å illustrere lang botid. Vi ser da at tre kvinner snart har bodd mer enn tre år på krisesenter, og at 6 kvinner begynner å nærme seg to års botid på krisesenteret. Det å bo så lenge på et krisesenter er svært lite heldig, fordi det er en akuttbolig for kvinner i krise.

For å sammenligne dette med lang botid kan vi bruke krisesenterstatistikken for 2007. Antall overnattingsdøgn for andre voldsutsatte kvinner av ikke-norsk opprinnelse er 31 døgn. Til sammenligning har kvinner fra ROSA, med tre års botid, 1095 overnattingsdøgn, og de med to års botid, 730 overnattingsdøgn.

Årsaken til lang botid har ofte sammenheng med saksbehandlingstiden i UDI for søkere av asyl, og/eller at kvinnen er vitne/fornærmet i en pågående etterforskning eller retts sak.

Oppholdsstatus ved inntak

Kommentarer:

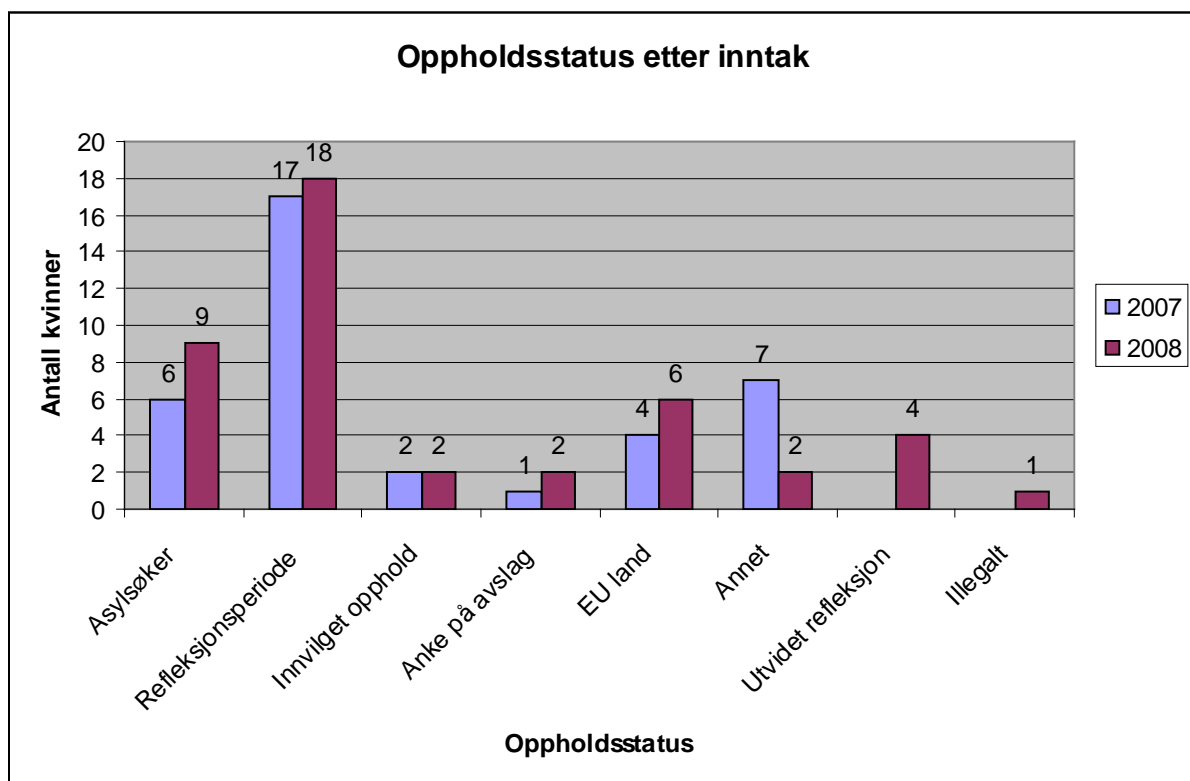
Illegalt opphold i Norge betyr at kvinnene enten ikke har papirer i det hele tatt, eller at papirene er falske, eller at de har søkt asyl i et annet europeisk land eller har oppholdstillatelse i et annet europeisk land som ikke er gyldig i Norge. 16 kvinner hadde illegalt opphold i Norge når de tok i mot hjelp fra ROSA. Her vil henvisningsinstansen oftest være politiet. 15 kvinner hadde søkt asyl før de tok i mot hjelp fra ROSA, og her vil ofte henvisningsinstansen være et asylmottak eller en intervjuer ved UDI. Vi ser en liten økning av kvinner som allerede har søkt asyl. Kategorien kvinner fra et EU-land viser en større økning i 2008 enn tidligere, og dette kan ses i sammenheng med oversikten over nasjonaliteter. Kvinner vi møter fra Litauen, Romania og Estland har lovlig opphold gjennom å være EU borgere.

Dette fordi kvinner med illegalt opphold blir ofte stoppet på gata eller funnet i leiligheter og spurt om gyldige dokumenter. Har ikke kvinnene papirene i orden, vil politiet ta de med å sjekke nærmere. Ofte finner politiet at kvinnene forteller historier som antyder at de kan være utsatt for menneskehandel. Om kvinnene selv ønsker det vil politiet kontakte ROSA, slik at de kan få informasjon om mulig hjelp i Norge.

”Annet” kategorien er andre mulige lovlig oppholdsformer som turistvisum, eller ekteskap med norsk person.

At to personer i 2008 allerede hadde refleksjonsperiode når de henvendte seg til ROSA, har sammenheng med at de har fått hjelp et annet sted tidligere. Det kan være ulike grunner til kvinnene ønsker å flytte inn i regi av ROSA, mens de har refleksjonsperiode. Hovedsakelig er det personer som skal søke asyl etter refleksjonsperioden, og som er redde for å bo på ordinært mottak som huser menn og ikke har nattbemanning.

Oppholdsstatus etter inntak

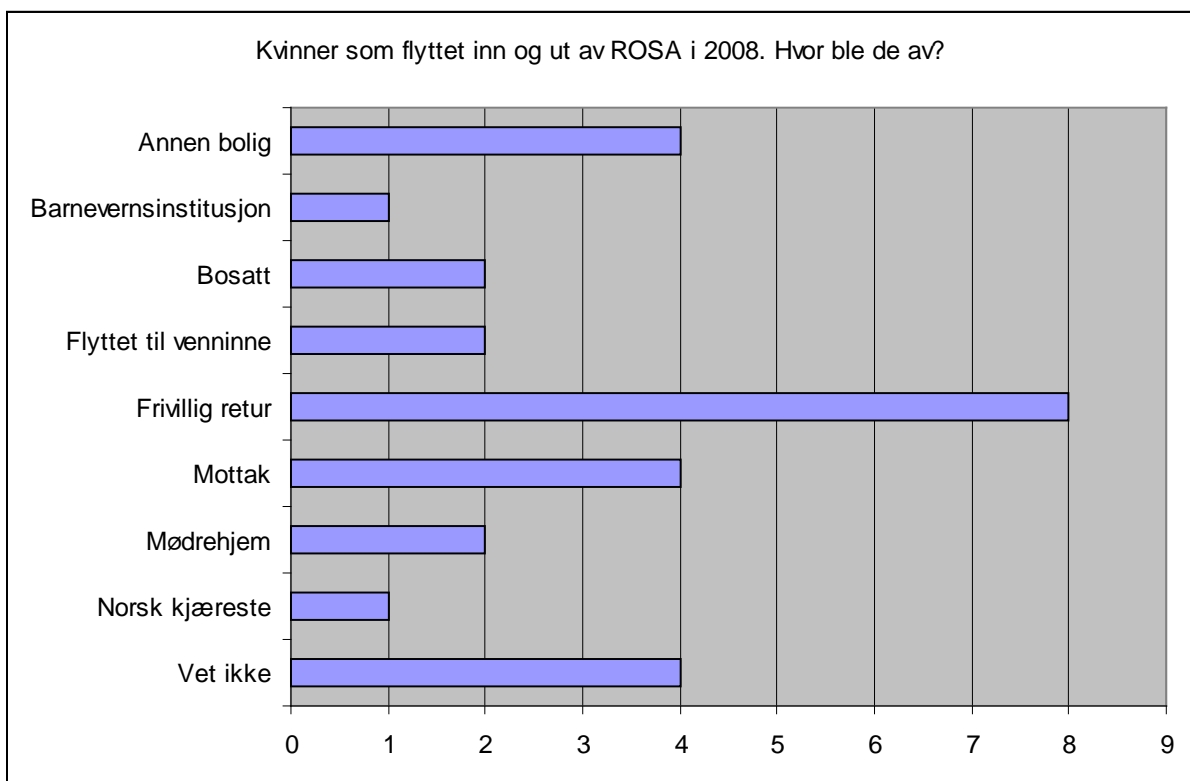
Kommentarer:

Oppholdsstatus etter at kvinnene har tatt i mot hjelp fra ROSA viser at de fleste søker om refleksjonsperiode. ROSA kontakter alltid advokat i de tilfeller hvor kvinnene har illegalt opphold, for å tilby kvinnene den juridiske veiledningen de har krav på².

Grafene viser antall kvinner i henholdsvis 2007 og 2008 og hvilken oppholdsstatus de har etter inntak i ROSA. Det er små forskjeller mellom hvilken oppholdsstatus kvinnene har etter inntak i ROSA både for 2007 og 2008. En endring i 2008 er antallet som har oppholdsstatusen ”Utvidet refleksjon”. Denne kategorien er kvinner som bidrar til en etterforskning, og som politiet finner det nødvendig at er i landet mens denne pågår.

Kvinner som er registrert med status ”EU” etter inntak i ROSA, innebærer at de valgte å ikke søke om refleksjonsperiode men frivillig retur til hjemland i stede. Se mer i grafen under om kvinner som flyttet ut av ROSA.

Kvinner som flyttet inn og ut av ROSA i 2008

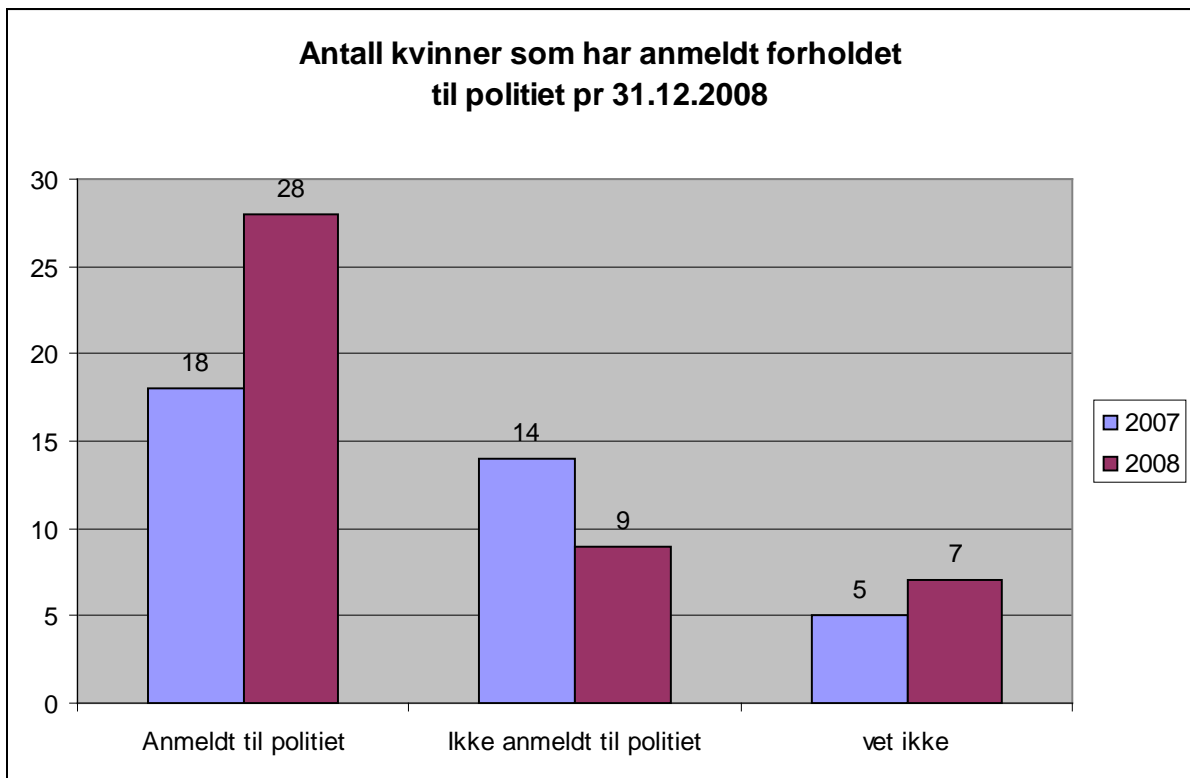
Kommentar:

Ikke alle kvinner trives med å bo på et kritesenter, og ikke alle kvinner kan bo på et kritesenter. Derfor har 28 av de 44 kvinnene som kom inn i ROSA i 2008, flyttet ut igjen. Dette er en oversikt over hvor de flyttet til. 8 kvinner valgte å reise tilbake til sitt hjemland frivillig. Kvinner som ønsker å reise hjem tilbys alltid et møte med International organization

for Migration (IOM), for å sikre kvinnene en trygg og verdig retur. Den ene som flyttet til barnevernsinstitusjon, ble identifisert som mindreårig etter en å ha bodd i regi av ROSA først.

Antall anmeldelser til politiet

ROSA blir ofte spurt om mange av kvinnene anmelder forholdet til politiet, og hva som skjer med sakene etter anmeldelse. Vi har startet å registrere antall kvinner som anmelder til politiet i 2007, derfor har vi kun tall fra 2 år. Figuren under viser antallet som anmeldte av de 37 som tok i mot hjelp i 2007 og av 44 fra 2008.

Kommentarer:

Vi ser at av de 37 som mottok hjelp i 2007 så anmeldte nesten halvparten forholdet til politiet. I 2008 kan det synes som en økning at 28 av 44 kvinner som tok i mot hjelp anmeldte forholdet.

Det er flere årsaker til at kvinner ikke anmelder forholdet. En årsak kan være at de ønsker å benytte de 6 månedene refleksjonsperioden er til å vurdere en anmeldelse, og de blir da

registrert som ikke anmeldt. Andre kan ikke anmelde, fordi de ikke har nok informasjon eller ikke er psykisk friske nok til å anmelde. Andre igjen tør ikke anmelde av frykt for mulige represalier mot familien og seg selv før, under og etter en rettssak.

Samtaler på kontoret

ROSA prosjektets mandat er å betjene den døgnåpne informasjonstelefonen, informere om tilbudet, samt koordinere bistand og beskyttelse for kvinner utsatt for menneskehandel.

ROSA arbeider ikke oppsøkende blant kvinner i prostitusjonen, slik prostitusjonsgruppene i storbyene gjør. ROSA bistår heller ikke kvinnene i den praktiske hverdagen slik krisesenter gjør.

Kvinnenes primære ønske ved henvendelse til ROSA er å snakke med noen om sin situasjon og få informasjon om hva ROSA kan gjøre for å hjelpe de ut av situasjonen. Felles for alle er at de beskriver et hardt liv innen prostitusjonen, og som de sliter med å komme ut av. Alle ber om hjelp til å komme seg ut/vekk og om vi kan hjelpe til med å skaffe hva de selv kaller "en anstendig jobb". De er ofte slitne, redde og opplever sin situasjon som helt håpløs. De fleste forteller om grov vold, voldtekter, sykdommer, graviditeter, trusler og umenneskelige boforhold.

De fleste frykter for familien om de bryter med miljøet og tar i mot vår hjelp. Presset fra familien om sende penger hjem er også stort. Spørsmål som berører økonomi er derfor noe de fleste er opptatt av.

Andre har spørsmål om lover og regler ved ekteskap, om det å gifte seg med en norsk kunde vil kunne sikre dem lovlig opphold i Norge.

Retur

ROSA informerer kvinner som ber om hjelp om muligheten for å returnere trygt til hjemlandet ved å fortelle om avtalen mellom International Organization for Migration (IOM) og UD. I 2008 har vi registrert 8 kvinner som har ønsket å returnere til hjemlandet.

Det er like mange årsaker som kvinner til at de ikke ønsker å returnere, men felles for kvinnene uansett nasjonalitet, er at de sier at vi ikke forstår hvordan det er der hun kommer fra. De beskriver korrump politi, voldelige bakmenn, fattigdom og hvordan samfunnet behandler kvinner.

Vi ser at det fortsatt ligger store utfordringer foran oss når det gjelder regjeringens ønske, uttrykt i handlingsplanen, om å sikre kvinnene trygg retur til hjemlandet.

Helse

Utgifter

ROSA bruker fortsatt en stor del av kapasiteten til å skaffe til veie løsninger i forbindelse med utgifter relatert til kvinnes behov for helsetjenester. Mange av kvinnene utsatt for menneskehandel har ofte mange, og store fysiske og psykiske skader og derav behov for kostnadskrevenne helsetjenester. Det vi erfarer er at hvem som til enhver tid betaler for helsetjenestene avhenger av kvinnens oppholdsstatus i Norge. Hvilke behov de har for helsetjenester og omfanget varierer med skadeomfanget av krenkelsene de er utsatt for. En meget kostnadskrevenne utgift, selv om det ikke gjelder mange kvinner er å få utført abort. Inngrep og konsultasjon gir en utgift på 10 000 kroner for kvinner i Norge som ikke har oppholdsstatus som gir rett til gratis abort.

En annen kostnadskrevenne utgift, er psykologhjelp. Kvinnene som har sterkt behov for det, men ikke har krav på denne spesialisthelsetjenesten, får den betalt av ROSA. I tillegg vil det ofte være nødvendig med tolk, noe som høyner utgiftene for samtale med psykolog betraktelig.

I forbindelse med at 8 kvinner i 2008 fødte 9 barn har ROSA også hatt en del ekstra utgifter i forbindelse med ulike behov barna til kvinnene har. Spesielt der det har vært komplikasjoner før, under og etter fødsel. I tillegg har ROSA betalt en del barnevogner, der ikke kritesenteret har klart å finne noe pent brukt gratis.

Tannhelsetjenester er også et behov flere av kvinnene uttrykker.

Ofte har kvinnene behov for dyr spesialisthelsetjeneste og medisiner. ROSA har betalt for kvinnene som ikke har midler til å betale legetjenesten og medisiner med ekstramidler fra Sosial og helsedirektoratet.

Sosiale tiltak

Kvinner med asylsøkerstatus i ROSA har krav på 250 timer norsk undervisning, dette har ikke reflekterte krav på. Da det er viktig å ha aktiviteter i den lange perioden kvinner bor på krisesenteret, så har ROSA valgt å gi tilbud om norskundervisning også til kvinner som ikke har krav på dette. Vår erfaring er at mange av kvinnene ønsker muligheten til å trene. Tidligere har dette vært vanskelig å få til, fordi treningsstudioene oftest opererer med medlemskap og bindingstid på 1 år. Kvinner i ROSA vet ikke som nevnt tidligere ikke hvor lenge de skal være i Norge, og vi ser derfor med glede på de lokale løsningene krisesentrene har forhandlet frem. Kvinnene kan nå trene og får tilbud om månedskort eller klippekort på treningsstudioene.